

حقوق بین الملل عمومی

دوم تولید اختلاف بین دو عضو جامعه

کلیه اختلافاتی که بین دو عضو جامعه تولید میشود باید یا بوسیله حکمیت مرتفع و حکم صادر باید باصمیمیت و درستی بموقع اجرا گذارده شود و یا به شورای ارجاع گردد و در هیچ موردی قبل از انقضای سه ماه از تاریخ صدور حکم حکمیت یا گزارش شوری طرفین نمیتواند اقدام بجنگ نماید

اختلافات ذیل از جمله اختلافاتی است که میتوان به حکمیت ارجاع نمود:

تفسیر عهد

مسائل مربوطه به حقوق بین الملل

رسیدگی به اختلافاتی که در صورت تحقق نقض تعهد بین الملل محسوب میشود و همین جبرانی که در صورت وقوع چنین نقضی باید بعمل آید

در صورتیکه اختلاف رجوع به حکمیت نشود شوری دخالت در موضوع نموده و گزارشی راجع به اختلاف تهیه میکند هر گاه گزارشی با اتفاق آراء پذیرفته شد اعضا جامعه متعهد میشوند که بر علیه دولتی که مقررات آنرا کاملاً رعایت نکند اقدام بجنگ نمایند و هر گاه اتفاق آراء حاصل نگردد هر يك از اعضا و اقدامات خود آزر خواهد بود

در صورتیکه یکی از طرفین ادعا نماید که بموجب مقررات حقوق بین الملل اختلاف تماماً و به تنهایی اختصاص به او دارد شوری هم ادعا را تصدیق نماید بدو پیشنهاد نمودن راه حلی مطالب را در گزارش خود در خواهد نمود

شوری میتواند رسیدگی با اختلاف را به مجمع عمومی مراجع دهد و آن مؤسسه نیز موافق شرحی که راجع برسد

شوری کنفرانسی برای بازرسی تجارت املاک دعوت نموده و این کنفرانس در ۴ ماه ۱۲۹۵هـ در ژنو تشکیل و لایحه قرار دادی را در این موضوع تهیه نموده يك کنفرانس اختصاصی خلع سلاح نیز دعوت گردیده و در ۱۹۳۱ جلسات خود را منعقد و بدون اخذ نتیجه متفرق گردید

ثانياً تعهد احترام و تضمین متقابل

اعضاء جامعه متعهد میشوند که در مقابل حملات خارج تمامیت طرفی و استقلال سیاسی فعلی دولی را که در جامعه عضو دست دارند محترم شمرده و از هر گونه تجاوز خارجی آنرا محفوظ دارند در موقع تجاوز بانهتدید یا خطر چنین تجاوزی شوری وسائلی را تهیه خواهد کرد که این تعهد را تضمین نماید

ثالثاً حل اختلافات بطریق صلح

در این موضوع سه فرض میتوان نمود:

اول - تولید یا بیم تولید جنگ

دوم - تولید اختلاف بین دو عضو جامعه

سوم - تولید اختلاف بین يك عضو جامعه و يك

دولت غیر عضو یا بین دول غیر عضو

اول تولید یا بیم تولید جنگ

در اساسنامه جامعه صریحاً مقرر است که در وقوع یا بیم وقوع جنگ اتم از اینکه طرفین از اعضا جامعه یا دول غیر عضو باشند جامعه ملل ذینفع خواهد بود لهذا جامعه باید اقدامات مقتضیه را برای برقراری صلح بعمل آورد

در چنین مواردی رئیس دار الانشاء بر حسب تقاضی یکی از اعضا جامعه شوری را با اجلاس دعوت خواهد نمود

در شوری مذکور شد اقدام خواهد نمود
شوری موظف گردید که برای حل اختلافات بوسیله
قضات لایحه را تأسیس یک محکمه دائمی داورى بین المللی
را که صلاحیت رسیدگی به اختلافات مرجوعه را داشته باشد
تهیه نماید
در صورتیکه برخلاف مقررات فوق یکی از اعضاء
جامعه متوسل بجنک گردد این اقدام بمنزله این خواهد بود
که نسبت بتمام اعضاء جامعه اقدام بحرکت خصمانه نموده
است و در چنین مورد اعضاء جامعه باید به تضيیقات اقتصادی
مبادرت نمایند.

سوم تولید اختلاف بین يك عضو جامعه و يك دولت غیر عضو مابین دول غیر عضو

در این قبیل موارد دولیکه اختلاف بین آنها تولید شده
است باید دعوت شوند که موافق مقررات جامعه مثل رفتار
نمایند در صورت قبول مقررات مذکوره فوق در باره
آنها مجری خواهد شد و هرگاه این دعوت را اجابت
نمایند میتواند برای خاتمه دادن باختلاف با اقدامات
مقتضیه متوسل شود

ناقص بودن مقررات اساسنامه راجع به تحدید قوای
نظامی و حل مناقشات به تجربه معلوم گردید زیرا محدود
نمودن قوای نظامی اجباری نبوده و اعضاء جامعه میتوانند
نظریه شوری را در این موضوع رد یا قبول نمایند و هیچ
مجازاتی برای دولتیکه قوای خود را محدود ننمایند مقرر
نگردیده و علاوه هیچ اقدام مؤثری بر علیه دولتی که تقبیل
قوای لشکری خود را پذیرفته عملاً بواسطه اتخاذ پاره
تدابیر غیر مستقیم برخلاف تعهد خود رفتار مینماید پیش
بینی نشده است.

و برای حل اختلافات نیز نمیتوان گفت که بموجب
مقررات اساسنامه توسل با اقدامات خصمانه ممنوع شده باشد
و هر دولتی که مقررات ماده ۱۲ اساسنامه را رعایت کند
میتواند بدولت دیگر آنگهی جنک نماید. علاوه در
صورتیکه حل قضیه به شوری و مجمع عمومی مراجعه شود

توسل بجنک برای طرفین در صورتی ممنوع میشود که در
ترتیب حل اختلاف اتفاق آراء حاصل شده باشد و میتوان
بینی بینی نمود که چنین اتفاقی ندرتاً حاصل خواهد شد
و هرگاه اتفاق بعمل نیامد دول در اقدامات خود آزاد بوده
و اتحادهای نظامی و وقوع جنک کما فی السابق معمول و
برقرار خواهد ماند

تضيیقات اقتصادی

مجمع عمومی جامعه ملل در جلسه سپتامبر ۱۹۲۱
اصلاحی بدوره ۱۶ اساسنامه بعمل آورده و توسل بقوای
نظامی را برای حفظ احترام تصمیمات جامعه از آن ماده حذف و
تضيیقات اقتصادی را بدولت وجهه ترتیب اجرای آنرا مقرر داشت.
در مواردیکه دولتی برخلاف مقررات اساسنامه
رفتار نماید یا بیم چنین اقدامی حادث شود رئیس دارالانشا
اعضاء شوری را مستحضر خواهد نمود.

شوری فوراً جلسه خود را تشکیل داده و طرفین
اختلاف و دول ذی علاقه را احضار مینماید. در صورتیکه نقض
شدن اساسنامه را شوری تصدیق نماید کلیه اعضاء جامعه را
مستحضر و آنها را دعوت باجرای تضيیقات اقتصادی
مقرر در ماده ۱۶ خواهند نمود.

شوری تاریخ شروع به تضيیقات اقتصادی را معین و
اعضاء جامعه را از تصمیم خود آگاه و در صورت لزوم آنها
را دعوت به تعقیب نقشه مشترکی خواهد کرد برای قطع
روابط سیاسی ممکن است فقط با حضار شخص نمایند
سیاسی اکتفا گردیده و روابط قونسولی کما فی السابق
باقی و برقرار بماند. در صورتیکه تضيیقات اقتصادی به
طول انجامد سخت ترین تضيیقی که میتوان وارد آورد
جلوگیری از رسیدن آذوقه به سکنه غیر نظامی است
بالاخره اگر محاصره بحری ضرورت حاصل نماید اجرای
آنرا به بعضی از اعضاء جامعه میتوان محول نمود.

پرتکل ژنو ۲۷ سپتامبر ۱۹۲۴

بالاخره پرتکل ژنو ۱۹۲۴ برای تأمین صلح و
آسایش در عالم جنک تعرضی را ممنوع و آنرا جنایت

بین المللی محسوب نموده است ولی بواسطه امتناع دول معظمه از امضای آن این تصمیم عاقلانه بلا اثر مسانده است.

مقررات راجحه به تعهدات بین المللی

در موضوع عهود بین المللی ترتیبات ذیل مقرر گردیده است:

اولاً در آنچه کلیه عهدنامه ها و تعهدات بین المللی اعضاء جامعه باید فوراً در دارالانشاء ثبت گردیده انتشار یابد و هیچ عهد نامه واجب الاجرا نخواهد بود مگر پس از ثبت.

در این موضوع جامعه اقدام نسبتاً مفیدی مقرر داشته است و خود را وسیله ثبت و انتشار تعهدات بین المللی قرار داده و بدین ترتیب سیاست سری را تاحدی عقیم و بی فائده نموده است.

ثانیاً مجمع عمومی جامعه ملل میتواند گاهی اعضاء خود را به تجدید نظر در عهودیکه قابل اجرا نمیداند یا به تجدید نظر در اوضاع بین المللی که بواسطه ابقای آن ممکن است خللی به صلح عمومی وارد آید دعوت نماید و در این موضوع جامعه ملل حکم موصسه تجدید نظر در عهود را دارد.

ثالثاً کلیه تعهدات و قراردادهای سابق که با مقررات جامعه ملل و قوت نمیدهد ملغی خواهد بود ولی عهدنامه های حکمیت و ائتلافهای منطقه مانند اصل من روتیه **Monroë** که برای حفظ و برقراری صلح منعقد شده است با مقررات اساسنامه مقابله محسوب نخواهد گردید. این قسمت اخیر را رئیس جمهوری اتازونی برای فراهم نمودن وسیله تصویب عهدنامه و رسای از طرف مجلس سنای دولت متبوعه پیشنهاد نموده بود ولی برخلاف انتظار مشارالیه مجلس سنای اتازونی با وجود این قید که اصل من روتیه را باعتبار خود باقی میگذارد از تصویب آن امتناع ورزید.

قیومت جامعه ملل و اصل قیومت بین المللی

(ماندا Mandat)

اراضی و مستعمراتیکه در نتیجه جنگ از تحت

حکمرانی دول متبوعه خارج گردیده و سکنه آنها به عقیده فاتحین لیاقت اداره کردن خود را نداشته اند تحت قیمومت جامعه ملل قرار گرفته است و جامعه آنها را مستقیماً اداره نموده و این وظیفه را در تحت عنوان قیومت بین المللی به دولتیکه بواسطه موقعیت جغرافیائی و تجربیاتی که در سالیان دراز در این قبیل امور بدست آورده و بدین لحاظ حق اولویت دارد واگذار مینماید.

قیومت بین المللی بر سه قسم منقسم گردیده است:

اولاً قیومت الف که متعلق است به اراضی که از دولت ترکیه انتزاع یافته

ثانیاً قیومت (ب) که تعلق به مستعمرات آلمان در افریقای مرکزی دارد

ثالثاً قیومت (ث) که راجع است به مستعمرات

آلمان در افریقای جنوب غربی و جزایر اقیانوس کبیر دولتیکه از طرف جامعه ملل مأمور به سر پرستی و

اداره اراضی تحت قیومت میشود باید همه ساله گزارش اقدامات خود را به مجمع عمومی تقدیم دارد و به این گزارش در کمیسیون دائمی مخصوص رسیدگی خواهد شد.

اختیارات دولت قیم به ملاحظه درجه تمدن و اوضاع مخصوصه هر قومی کم و زیاد میباشد

اموریکه تحت راقبت جامعه ملل قرار گرفته است

جامعه ملل مکلف است در امور ذیل نظارت داشته باشد:

۱ - اوضاع و ترتیب کار

۲ - رفتاریکه با سکنه بومی مستعمرات میشود

۳ - داد و ستد تریاک و سایر ادویه مضره

۴ - تجارت اسلحه و مهمات

۵ - آزادی مرادوات و ترانزیت

۶ - مبارزه با امراض

۷ - توسعه مؤسسات صلیب احمر

وظایف محوله به جامعه ملل در اجرای عهدنامه و رسای

در اجرای عهدنامه و رسای جامعه ملل وظایف مهمی

مجمع رسیدگی امور محوله را بین شش کمیسیون تقسیم و کمیسیونهای مذکور صورت مذاکرات جلسات خود را طبع و منتشر میکنند و مؤسسات فنی اختصاصی در امور مرجعه به مجمع و کمیسیونها معاضدت می نمایند

جامعه ملل برای اجرای وظایف اداری محوله دارای مؤسسات اداری از قبیل اداره اراضی سار قبل از الحاق آن سرزمین با آلمان و کمیساریای عالی شهر آزاد داننتریک و غیره میباشد

نظر اجمالی باموریکه جامعه ملل انجام داده است

در امور سیاسی جامعه ملل راجع به سیله زی علیا جزایر آلان شهر ویلنا آلبانی و خلج سلاح دخالت نموده و به هر موضوع اول بطور قطع خاتمه داده است .

موضوع - سیلی زی علیا

موافق مقررات عهد نامه و رسای وضعیت قطعی قسمتی از سیله زی علیا و تقسیم آن قسمت بین آلمان و لهستان در نتیجه مراجعه به آراء سکنه بایستی معلوم گردد چون در شورای عالی فاتحین ممکن نشد توافق در تشخیص نتیجه حاصله از مراجعه براء عمومی حاصل شود موسسه مذکور از شورای جامعه تقاضای مشورت نمود و نظریه که شوری در آن موضوع اظهار نمود مقبول شورای عالی و لهستان واقع شده و بموقع اجرا گذارده شد و علاوه بر تعیین خط سرحدی بین لهستان و آلمان بدولتین مذکورترین توصیه شد که پاره تضمینات اقتصادی که از جمله امور حیاتی آن سامان محسوب میشود در باره سکنه اراضی مذکور برقرار شود و بدین طریق در نتیجه تسلط معنوی جامعه مسئله که ممکن بود صلح عالم را مجدداً مختل سازد حل گردید

موضوع جزائر آلان

دولت سوئد بانکاء آرزویی که از ۱۹۱۸ به بعد از طرف ساکنین جزایر آلان مکرراً اظهار شده بود و دولت فنلاند بعنوان مالکیت تملک جزایر آلان را ادعا می نمودند .

از قبیل حمایت از شهر آزاد داننتریک اقدام به نفیسات لازم در آلمان برای حصول اطمینان از اجرای مقررات راجعه به خلج سلاح بری و بحری آن کشور رسیدگی بانظامات ناشیه از عهد نامه و تجدید نظر در شرایط دائمی آن نظارت در امور راجعه به انهار و غیره را دارا میباشد

راجع بجامعه ملل عقاید مختلفه اظهار گردیده بعضی آنرا تنقید و برخی آنرا مؤسسه مقدس نامیده اند ولی بهتر میدانیم که فعلاً از اظهار عقیده در موضوع آن موسسه خودداری نموده و پس از آزمایش بیشتر و مطالعه نقایحی که از اقدامات آن در برقراری و حفظ صلح بعرصه ظهور خواهد رسید با کمال بی طرفی نظریه خود را اظهار داریم و فعلاً وظیفه خود میدانیم که از شخصی که از بد و امر در تأسیس این موسسه جدیت نموده و تا این اندازه موفق به عملی کردن آن شده است سپاسگذاری نمائیم . متأسفانه باید اعتراف نمود که پیش آمد حبشه و ایتالیا بلاثر بودن اقدامات جامعه را بخوبی بشنود رسانیده است

تأسیس جامعه ملل و جریان اداری آن

جامعه ملل در ۱۶ ژانویه ۱۹۲۰ جلسه افتتاحیه خود را در شهر پاریس منعقد نمود و هر چند دولت اتانزونی بواسطه امتناع از تصدیق عهد نامه و رسای عضویت آن موسسه را دارا نبود ولی دعوت افتتاح را رئیس جمهوری آن دولت بعمل آورد

شورای جامعه

شورای جامعه در تاریخ فوق الذکر اولین جلسه خود را در پاریس تشکیل داد و تا ۱۹۲۱ جلسات شوری در شهر های مختلف انعقاد یافته و از آن تاریخ به بعد اقلاً هر سه ماه یک مرتبه در شهر ژنو منعقد میگردد

مجمع عمومی

چنانکه سابقاً مذکور شد مجمع عمومی همه ساله در اولین دو شنبه ماه سپتامبر در شهر ژنو انعقاد یافته و تا کنون جلسات آن موسسه مرتباً تشکیل و گاهی بطور فوق العاده نیز اجلاس نموده است .